A°. 1832. N°. 118.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 4 October.

FRANKFORT, den 1sten October.

De groot-hertog van Baden heeft de maatregelen tot reorganisatie van de universiteit te Freÿburg reeds genomen. De nieuwe senaat zal den 15den dezer moeten opgerigt zijn, en de universiteit alsdan onverwijld weder geopend worden. De voorlezingen zullen den 5den November weder moeten beginnen.

— Berigten uit Triest, van den 21sten September, melden, dat aldaar een Engelsch fregat en eene Fransche brik zijn aangekomen. Aan boord van het fregat bevond zich de lang verwachte Grieksche deputatie. Er wordt nog een Russich fregat verwacht. De drie schepen zullen het Regentschap uit Beijeren wachten en hetzelve naar Griekenland overbrengen.

BERLYN, den 28sten September.

Z. M. de Koning is heden van Potsdam naar Töplitz vertrokken.

HAMBURG, den 26sten September.

Sedert eenige dagen houdt *Karel X* met zijn gezin zijn verblijf in Rainville's tuin te Altona. De nieuwsgierige Hamburgers gaan dagelijks in menigte naar buiten, om de belangwekkende reizigers te zien. *Karel X* komt zelden anders buitenshuis dan Zondags, om naar de mis te gaan. De hertog van Bordeaux is des te meer zigtbaar, gelijk ook het overige talrijke gevolg, hetwelk veel in Hamburg rondzwerft. Men meent, dat zij vooreerst in deze omstreken zullen blijven wonen.

MUNCHEN, den 26sten September.

In een der dagbladen leest men het volgende:

« De beroeping van Prins *Otto* van Beijeren op den troon van Griekenland is eene gebeurtenis, welke voor Duitschland niet van belang ontbloot is. Wanneer, gelijk wij hopen, de nieuwe regering zich onder bescherming der mogendheden bevestigt, zal zich in Griekenland voor vele Duitschers een ruim veld van werkzaamheid openen en er zullen verbindtenissen aangeknoopt worden, die voor ons gezamenlijk vaderland voordeelig zijn moeten. Daarom is het ook te wenschen en te verwachten, dat de Koning van Griekenland ook bij de Duitsche bondstaten alle bevordering en ondersteuning zal vinden, die hij mogt noodig hebben. Indien zich in Beijeren geene vrijwilligers genoeg mogten opdoen, om het korps troepen op te rigten, hetwelk bestemd is om hem naar Griekenland te vergezellen, zien wij niet in, waarom de overige bondsstaten het ongaarne zouden zien, wanneer de wervingen zich ook tot hen uitstrekten. Er zijn in Duitschland menschen genoeg, die zonder nadeel voor den staat ontbeerd kunnen worden, en nogtans alle noodige eigenschappen bezitten, om de nieuwe regering van Griekenland nuttig te zijn. — Bij een juist inzigt en eene verstandige aanwending der betrekkingen zou Griekenland voor Duitschland datgene worden, wat Algiers voor Frankrijk worden zal. Ook kunnen wij niet nalaten levendig belang te stellen in het lot van eenen jongen vorst uit het edelste Duitsche bloed, die eene ernstige en moeitevolle roeping te gemoet gaat, voor dat hij nog den bloei des levens genoten heeft.»

LONDEN, den 28sten September.

Later ontvangen berigten uit Oporto, aangebragt door de stoomboot de *Ramona*, en loopende tot den 21sten dezer, maken nog gewag van vele schermutselingen, welke tusschen de troepen van donna *Maria* en het leger van don *Miguel* hebben plaats gehad, en in welke, zoo wel de eene als de andere partij, eenige dooden en onderscheidene gewonden bekomen hebben, zonder dat het echter tot iets beslissends tusschen beiden gekomen is. Niettemin wordt de toestand van don *Pedro's* landmagt, die zich thans vrij naauw in Oporto opgesloten bevindt, zelfs uit Villa Nova aan den linker oever der Douro, welke plaats in 's vijands handen geraakt is, van tijd tot tijd door de vijandelijke batterijen bemoeijelijkt wordt, hoe langer hoe hagchelijker, en schijnt een spoedig zeegevecht met, en een verslaan van de vloot van don *Miguel* volstrekt noodzakelijk geworden te zijn, zal don *Pedro* het nog langer, met eenige veiligheid en gerustheid, in zijne standplaats te Oporto kunnen volhouden. Op den 18den dezer bevonden zich de gezamenlijke smaldeelen, op de breedte van 37 gr. 21 m. en de lengte van 11 gr. 37 m., in elkanders gezigt, en dacht men, dat, na de aankomst van de gewachte schepen van Oporto, de admiraal *Sartorius* des overweldigers smaldeel aantasten zou.

De Oostindien-vaarder *Lord Wellington*, te Limehouse ten dienste van don *Pedro* tot een oorlogschip van 60 stukken ingerigt, is eergisteren de Theems tot beneden Woolwich afgezakt, om aldaar het geschut en verdere behoeften in te nemen; men verwacht dat het in de volgende week naar Portugal zal kunnen onder zeil gaan, waar het voor den admiraal *Sartorius* van onbedenkelijk nut zal zijn. Heden moet eene brik met krijgsbehoeften naar Oporto onder zeil gegaan, en Maandag zal van Gravesand een schooner met 200 recruten voor don *Pedro* vertrekken.

Van den 29sten September.

Men is algemeen van gevoelen, dat de Koning van Holland in zijne nota van den 20sten dezer zich houdt aan de voorstellen van de conferentie, de dato 30sten *Junij*, welke hij aannam en waarbij hij zijn standpunt neemt, besloten hebbende in geene andere onderhandelingen te treden dan die, welke deze voorstellen tot grondslag hebben. Het schijnt dat de conferentie regtstreeksche onderhandelingen tusschen Holland en Belgie had aangeraden, hetwelk gezegd wordt door Zijne Hollandsche Majesteit afgewezen te zijn; dat deze weigering de oorzaak was van vertoogen van de zijde der conferentie, en dat een groot gedeelte van het misverstand later werd opgeheven door eene verklaring van meerdere bereidwilligheid des Konings om te onderhandelen.

Het schijnt voorts, dat er bij de conferentie geene genegenheid bestaat, om hare aanmaningen of besluiten door eenige dwangmiddelen door te zetten, en dat zelfs de oorlogzuchtige houding van Frankrijk en Engeland, inzonderheid wat eerstgenoemd land betreft, veelmeer dient om bekommering te verwekken, dan om de bedreigingen ten uitvoer te brengen; zijnde zelfs die twee Mogendheden genegen, om den Koning van Holland alle mogelijke inschikkelijkheid te laten ondervinden en den termijn tot een door haar te geven ultimatum zeer ruim te stellen. Deze gematigdheid wordt echter met reden toegeschreven aan de bekende gezindheid van Rusland, ten behoeve van Holland, en aan de ongenegenheid van Oostenrijk en Pruissen, om met Engeland en Frankrijk zamen te werken.

PARYS den 29sten September.

Tot de verschillende berigten, welke men aangaande de Hollandsch-Belgische zaken geeft, behoort ook nog het volgende:

« De graaf *Sebastiani*, minister van buitenlandsche zaken, heeft aan den Hollandschen gevolmagtigde te kennen gegeven, dat er onverwijld eene armee van 50,000 man op de Belgische grenzen verzameld zoude zijn en ter beschikking van Koning *Leopold* gesteld worden. Intusschen zou dezelve alleen dan, wanneer de Hollanders de vijandelijkheden mogten beginnen, Belgie intrekken, gelijk dan ook voor dit geval Koning *Leopold* gemagtigd zou zijn, om hare hulp in te roepen. Indien echter tot eene blokade overgegaan, en den Koning van Holland een peremtoire termijn gesteld wordt, om de voorslagen der conferentie aan te nemen, zou, wanneer na verloop van tien dagen geen voldoend antwoord van Holland inkomt, ook dit als eene vijandelijkheid beschouwd worden. Ten gevolge daarvan zouden alsdan dadelijk 25,000 man Fransche troepen binnen Belgie trekken, om de citadel van Antwerpen aan te tasten en in te nemen, en vervolgens naar Frankrijk terug te keeren. Te Cherburg is eene Fransche vloot uitgerust, maar dezelve heeft nog geen order ontvangen om uit te zeilen. Men zegt, dat Engeland met een sterker eskader dan het Fransche zal medewerken. De Belgen zullen zich niet aan de Franschen aansluiten; de laatsten alleen zullen met de inneming der citadel belast zijn. Met Pruissen schijnt ons kabinet in overeenstemming te zijn, althans zonder bezorgdheid van dezen kant. Terwijl men te Brussel nog over de verandering van het ministerie twistte, zag men hier wel in, dat het thans geen zake is van de heeren *de Meulenaere* of *Goblet*, maar wel van *Willem* of *Leopold*. Deze opmerking verkrijgt nog meer gewigt, wanneer men aan een berigt uit Brussel geloof mag slaan, volgens hetwelk de krijgstoerustingen, waarvan de Belgen zoo veel ophef maken, geenszins van dien aard zijn, dat de Prins van Oranje niet andermaal met dezelfde zekerheid van zegepraal de grenzen zou kunnen overtrekken.»

— Een berigt van eenen anderen aard is het volgende:

« De schrik, welke de valsche tijding uit Spanje en het gerucht van eenen aanstaanden ooolog veroorzaakt hadden, is genoegzaam voorbij. Zeer algemeen was dezelve echter ook niet; bijna alleen [illegible] de beurs en in de Tuilerien was men bekommerd, terwijl het grootste gedeelte van het publiek de overtuiging aan den dag legde, [illegible] wil zou,

voorbijgaan. Het geloooft niet meer aan de verstoring van den Europischen vrede. Dit vertrouwen van het publiek, het mag nu gegrond zijn of niet (en het is wel gegrond) oefent den weldadigsten invloed uit op handel en nijverheid, in de departementen zoowel als te Parijs. De Franschman, weifelend in zijne meeningen, gelooft steeds met geestdrift aan hetgeen hij voor het oogenblik voor waar houdt. Onlangs nog geloofde hij aan den oorlog, trok zijn geld terug, en benadeelde daardoor het algemeen en zich zelven. Thans gelooft hij aan den vrede, en nu mag de Koning van Spanje sterven en de Londensche conferentie het niet met Holland eens worden, hij gelooft nu eenmaal aan den vrede, en zorgt voor zijne zaken, en wanneer men nog slechts eenige maanden in Frankrijk aan deze overtuiging vasthoudt, zullen de handel en nijverheid eene hoogte bereiken, waarop zij in jaren niet geweest zijn.»

MIDDELBURG, den 1sten October.

Op gisteren is, naar wij vernemen, alhier de order ingekomen, dat de vesting Vlissingen al meer en meer moet worden versterkt, en alle beschikbare troepen zich derwaarts moeten begeven. Het hoofdkwartier van Zijne Exc. den luitenant-generaal *de Kock* is heden naar Breskens overgebragt.

's GRAVENHAGE, den 2den October.

(Particuliere correspondentie.)

HH. KK. HH. de drie jonge Prinsen, zonen van den Prins van Oranje, zijn alhier aangekomen, en hebben voor het eerst hunnen intrek genomen in het hôtel over 's Konings paleis, dat voorheen de handel-maatschappij in bezit had. H. K. K. H. de Prinses van Oranje wordt den 10den dezer maand alhier verwacht.

— De leden van de Staten-Generaal zijn aangeschreven, dat de sluiting der tegenwoordige zitting op Zaturdag den 13den dezer zal plaats hebben.

— De markies *van Dalmatie*, Fransch gezant aan ons hof, heeft laatstleden Zaturdag nacht de residentie verlaten.

— Men ziet steeds berigten uit Londen te gemoet. Er schijnt aldaar nog niets te zijn besloten. De conferentie moet onderscheidene zittingen hebben gehouden, waarin lord *Palmerston*, naar men zegt, de noodzakelijkheid zou hebben aangetoond, om, als middel van dwang, de kusten van Nederland te blokkeren, en zouden er reeds ligte vaartuigen door den admiraal *Malcolm* zijn ontboden om voor de Schelde te kruisen. Het schijnt zijn ontwerp niet te zijn die rivier op te varen en zich bloot te stellen aan eenen mogelijken tegenstand van de zijde van Nederland.

Staat der Ziekte.

In de laatste dagen is de ziekte te Rotterdam eenigzins opgekomen. Den 30 September zijn 16 nieuwe zieken-gevallen aldaar ontstaan, 8 overleden, 5 hersteld; blijven 58 in behandeling. Den 1 October zijn 14 personen ziek geworden, 5 overleden en 2 hersteld; blijven 65 in behandeling.

Te 's Gravenhage was den 1 October de ziekte bijna geheel geëindigd. Slechts 2 zieken waren nog in behandeling, zijnde 2 kinderen, wier ziekte door sommigen niet als de eigenlijke cholera werd beschouwd. Er waren in het geheel aldaar 517 personen aangetast, 273 overleden en 242 hersteld.

Te Amersfoort zijn den 30 Sept. 3 zieken bijgekomen, 2 hersteld, 1 overleden; blijven 20 in behandeling.

Te Delft waren den 1 October 10 zieken, te Dordrecht 4, te Schiedam insgelijks 4 en te Brielle 1 in behandeling.

Te Leiden zijn den 1 October 11 zieken bijgekomen, 3 overleden en 4 hersteld; bleven 37 in behandeling. Van de 911 zieken waren 400 overleden en 474 hersteld.

Te Haarlem heeft zich de ziekte thans ook andermaal vertoond. Van 14 zieken, die aldaar sinds den 25 Sept. aangegeven zijn, zijn er 9 overleden, 3 hersteld; blijven 2 in behandeling.

Mengelwerk.

Eerstdaags zullen wij meer weten.

Wij hebben dus niet misgezien, in weerwil der onzekerheden, waarmede onze staatkundige aangelegenheden nog omsluijerd blijven. Zelfs de oorlog-aankondigende buitenlandsche, en wel met name de Fransche journalen, erkennen thans, dat het nog geenszins zoo ver gekomen is. Hoe zeer zij, bij het uitvoerig mededeelen van geruchten, dadelijk gereed zijn daarop hunne redeneringen te gronden, bewijzen, onder anderen, de staatkundige bespiegelingen over den zekeren dood van FERDINAND. Zij zagen reeds in hunne gewone clairvoyance *Spanje* door dien dood, in belangrijke moeijelijkheden gewikkeld. De troonsbeklimming van don CARLOS zou, volgens de *Gazette de France*, voor *Frankrijk* eene bron van voordeel, volgens de contra-bladen eene bron van nieuwe onheilen zijn, en soortgelijke dingen meer. En ziet, bij slot van rekening, is de dood verklaarde FERDINAND nog alles behalve dood. De telegraphen hebben gelogen, en zelfs het waarheid-minnend gouvernement misleid. Bij al de lessen, die de hedendaagsche ondervinding ons dus geeft, is ook die, van niet al te spoedig geloof te hechten aan hetgeen men ons van buiten af als waarheid poogt op te dringen, en onze eigene rede te raadplegen, of alles wel zoo *kan* zijn, als men het laat voorkomen; eene belangrijke les, vooral ten behoeve onzer bijzondere en algemeene gematigdheid en zielrust. Alles zal en moet zich ophelderen, volgens den gewonen loop der wereldsche zaken; *hoe* en *wanneer*, is eene tweede vraag, wier beantwoording wij doorgaans wenschen, maar waartoe ons meestentijds het noodige inzigt ontbreekt, vooral in politieke aangelegenheden. Wij naderen intusschen een tijdstip dat ons hoogstwaarschijnlijk wel eenig licht zal verschaffen, met name de heropening onzer beide kamers. Reikhalzend zelfs zien wij de koninklijke aanspraak, bij die gelegenheid gebruikelijk, te gemoet, die ons vooreerst wel zal ophelderen het thans door sommigen in twijfel getrokken punt, of ons gouvernement nog in dezelfde vriendschappelijke verstandhouding met de mogendheden is, als vroeger; of wij werkelijk kunnen voortgaan op vredelievende schikkingen met *Belgie* te blijven hopen, en de conferentie nog even gezind is daartoe hare pogingen voort te zetten. Die aanspraak zal natuurlijk bovendien eenige punten behelzen, waarvan de wetenschap reeds lang tot ons gekomen is, en hier en daar wel in de politieke taal opgesteld zijn, waarvan de rhetorische figuren vorderen het bezigen van geregelde volzinnen zonder ontwikkeling van zaken; maar ook hoogst waarschijnlijk wel zoo veel oningewikkelds bevatten, dat wij daaruit provisioneel zullen mogen en kunnen afleiden, wat de staatkundige thermometer ten opzigte van onzen toestand aanwijst.

Van elders toch schijnen wij in deze oogenblikken geene ophelderingen te kunnen te gemoet zien. De meeste onzer staatslieden schijnen even zoo onkundig aangaande hetgeen er te verwachten staat, als de eenvoudige burger, die dagelijks met gretigheid naar de nieuwspapieren grijpt, om wijzer te worden dan hij was. In de eerste kringen der koninklijke residentie vraagt men elkaar doorgaans even onvoldaan naar politiek nieuws, als aan den gemeenen haard van een dorps-regthuis. Geen wonder derhalve, dat aller verwachting zich naar den 15den October eerstkomende uitstrekt.

Guillaume de Nassau, ou quinze ans d'Histoire.

Wij kunnen niet nalaten, bijzondere melding te maken van de eerste voorstelling en opvoering van een nieuw tooneelmatig en geschiedkundig zangspel, dat sinds langen tijd was aangekondigd, waarop het publiek reeds bij voorraad deszelfs aandacht had gevestigd, en over welks vermoedelijken inhoud en zamenstel men zich in vele gissingen inliet. Wij bedoelen: *Guillaume de Nassau, ou quinze ans d'histoire.* Den 20sten dezer maand had daarvan, in den schouwburg te *'s Gravenhage*, de eerste voorstelling door de Fransche tooneelisten plaats. Velen, het is niet te ontkennen, begaven zich met een gevoel van vooringenomenheid tegen het nieuwe stuk naar den schouwburg. Het publiek, hoe vaderlandsch gezind ook, is reeds alle die gelegenheids- en zoogenaamde geschiedkundige stukken moede, welke tot walgens toe worden opgevoerd, en met gestadige overdreven koning- en vaderlandslievende uitboezemingen zijn doorvlochten. Het talrijke in den schouwburg vereenigde publiek verbeidde dus hoog gespannen het oogenblik om over een stuk te beslissen, dat men vooronderstelde weder in bovenstaanden geest te zijn vervaardigd en daarenboven nog dat tegen zich had, dat men het aan eenen vreemden maker toeschreef. Een geheel ander lot viel het echter ten deel, en de bijeengekomene menigte, welke alle loges, tot de kleinste hoekjes van den schouwburg bezet had, zag zich, boven hare verwachting, geheel opgetogen over het opgevoerde stuk. Het verwierf, en met regt, ruimschoots de goedkeuring van allen. Muzijk en woorden sleepten als het ware den aanschouwer weg; onwillekeurig bewonderde een ieder de zoo juiste voorstelling van de daden onzer voorouderen, en in het bijzonder van het bestaan en den verraderlijken dood van WILLEM I; de nieuw vervaardigde costumes, naar den tijd ingerigt, waarop de geschiedenis, in ieder van hare tijdvakken, in de drie bedrijven voorgesteld, plaats hadden, blonken buitengemeen uit; en eindelijk de nieuwe decoratien, door den heer VAN HOVE geschilderd, mede naar den tijd, welken de bedrijven voorstelden, verdienen, zoo onze hulde dien kunstenaar eenigzins mag vleijen, loffelijke vermelding. De eerste nieuwe decoratie stelde een gezigt voor in 't dorp *Willebroek*, in 1568, van uit het leger des Prinsen van Oranje; de tweede het dorp *Zoeterwoude* bij

Leiden, tegen het laatst der belegering dier stad, in 1574, en de derde, in de stad *Delft*, en wel in eene der zalen van 's Prinsen paleis, in 1584. Het stuk is louter geschiedkundig en door geen romantisch inweefsel ontsierd. Het brengt ons de voornaamste gebeurtenissen uit de jaarboeken der vaderlandsche geschiedenis te binnen (zoo wij die vergeten konden), en wel in zulke getrouwe, levendige kleuren, dat zij menig teeken van goedkeuring uitlokten. Wij zeggen *getrouw*, maar dit was toch niet in allen deele het geval. Men treft er de gewone vrijheid van dichters en tooneelschrijvers aan, die nogtans aan het belangrijke van het stuk geenszins te kort doet. Bij voorbeeld, in het eerste bedrijf of tijdvak, heeft men opgemerkt, dat LOUISE DE COLIGNY in 1568 zich reeds in *Holland* bevond en zij daarbij verhaalt, dat haar gade en vader, als de offers van de gehaatte CATHARINA DE MEDICIS, omgebragt zijn, terwijl, zoo wij ons niet vergissen, zij zeker niet vóór 1572 zich herwaarts begeven had, of ten minste die gebeurtenis, eerst den 24sten Augustus van dat jaar voorviel. Ook werd in het tweede bedrijf door den Prins van Oranje, in 1572, even voor het ontzet der stad *Leiden*, krachtdadige hulp verleend en dat wel in het dorpje *Zoeterwoude*, schoon de geschiedschrijvers ons getrouw hebben overgebragt, dat die waardige Prins juist op dat oogenblik te *Delft* op het ziekbed lag. Wij herhalen het, deze afwijkingen verkleinen de waarde van het stuk geenszins.

De costumes waren uiterst eigenaardig. Nergens was tijd en plaats uit het oog verloren. Zoowel LOUISE DE COLIGNY, (Mlle. BAILLY) als de boerinnetjes hadden de kleederdragt dier gedenkwaardige tijden aangetogen. De eerste blonk daarin vooral door eene goede maar kostbare keuze uit. Het costuum van WILLEM DEN I was naar de zich in deze stad op het museum bevindende originelen vervaardigd. Talrijke scharen boeren, Hollandsche soldaten, wapendragers, enz. vervulden ieder oogenblik het tooneel.

Op de uitvoering van het stuk valt niets te bedillen, het prijzenswaardige gevolg der menigvuldige repetitien en der schier ongeloofelijke moeite en grooten ijver, welke een ieder der tooneellisten zich gegeven had. De drie hoofdrollen kunnen wij echter niet onopgemerkt voorbij gaan. GUSTAVE BLÈS volvoerde de rol van WILLEM DEN I meesterlijk. Zijn zang, zoo wel als zijn spel, liet niets te wenschen over. De historiele smaak, daarbij door hem aan den dag gelegd, de keurigheid van zijn costuum, en wat niet al, deden hem dien avond bijzonder uitmunten, doch wat konde men wel anders van GUSTAVE BLÈS verwachten! Alles deed hem den Vader des Vaderlands gelijken en nastreven, tot op het oogenblik van diens dood zelfs, bij de bekende woorden: *Dieu, ayez pitié de mon ame et de ce pauvre peuple.* Ook de heer LEON BIZOT vervulde de rol van graaf VAN MARNIX opperbest. De opregte aanhanger van *Oranje* en verdediger van zijn Vaderland staat den Vorst, zoo in het legerkamp als in de raadzaal, zoo in het doorsteken van dijken als bij den dood, onwrikbaar ter zijde. LOUISE DE COLIGNY, door Mlle BAILLY voorgesteld, die bij het publiek der residentie nog al goedkeuring verwerft, beviel in dit stuk minder. Hare vrolijke stemming maakt haar meer geschikt voor de Fransche opera's en vaudevilles; doch de ernst, die, waar het pas geeft, in een geschiedkundig stuk, wordt vereischt, ontbrak haar grootendeels. Welligt ware die rol beter aan Mad. LAVRY toevertrouwd. Wij willen hier over de rollen der overige tooneellisten niet uitweiden. Zij en vooral Mlle. DORSAN, hebben veel toejuiching verworven. Allen hebben medegewerkt om, de een meer dan de ander, door hun talent den luister te vermeerderen van de zoo wel geslaagde en algemeen voldaan hebbende voorstelling, waarvan de onophoudelijke als uit eenen mond voortkomende *bravo's* en een daverend handgeklap ten getuige konden verstrekken.

Uitbundig waren de toejuichingen van het publiek, vooral in die deelen van het stuk, waarbij de nationaliteit, die daarbij volkomen op den voorgrond staat, geroemd wordt. De muzijk verwierf de goedkeuring, den hoogen lof van alle kunstkenneren. Een aria, die op de wijze van *Wilhelmus van Nassauwen* gevarieerd was, werd met luide toejuichingen begroet. Jammer slechts, dat zulk een kunststuk voor het eerst in de Fransche taal werd opgevoerd, en door eene Fransche hand geschreven is. Dat het dit is, weten wij, doordien de heer LÉON-BIZOT, nadat het opgetogen publiek na 't vallen des gordijns eene lange poos aanhoudend zijn verlangen te kennen gaf, om de zamenstellers daarvan te kennen, optrad, en mededeelde, dat het stuk, hetwelk door het publiek zoo gunstig was ontvangen, tot schrijver had den heer DURAND, en tot vervaardiger van de muzijk, den heer MEZERAY. Het stuk was geëindigd, het gordijn viel onder een algemeen gejuich, doch het publiek was nog niet bevredigd, en van alle zijden gaf men het verlangen te kennen den heer MEZERAY, bij afwezendheid van den heer DURAND, ten tooneele te zien verschijnen, hetgeen dan ook werkelijk plaats greep, en nu werd de komponist met regt met ondubbelzinnige goedkeuring begroet en overstelpt. Het stuk, dit zouden wij bijna vergeten te melden, werd met een allegorisch tafereel, door fraai grieksch blaauwachtig vuur verlicht, en prijkende met Oranjes zinspreuk: *Je maintiendrai*, besloten, hetgeen onverwacht zich voor aller oogen vertoonde, en buitengemeen veel uitwerking deed.

Zoo eindigde deze avond; een ieder keerde vrolijk en verheven gestemd naar zijnent terug, vurig wenschende dat de bijval, die dit stuk heeft mogen inoogsten, de directeures van den schouwburg moge uitlokken om zich meer op het geven van zoodanige stukken toe te leggen; blijvende men in voortdurende gespannen verwachting tot het bijwonen eener tweede voorstelling van dit kunstgewrocht, waaraan door allen noch kosten, noch moeite, noch tijd, gespaard zijn. C. V.

Letternieuws.

Beredeneerd Nederduitsch Woordenboek, *door* I. H. MARTIN; *vernieuwde uitgave. Te* Amsterdam *bij* H. MOOLENYZER. *Verminderde prijs van f* 4-50.

Hoezeer het onze taal aan geene woordenboeken ontbreekt, onderscheidt zich dat, waarvan wij hierboven den titel afschrijven, door de beredeneerde wijze, waarop in hetzelve ieder woord behandeld wordt, door uitgebreider inhoud, en tevens beknopter formaat, maar vooral door den min kostbaren prijs, waarvoor hetzelve, niettegenstaande dit alles, verkrijgbaar wordt gesteld. Het is toch niet te ontkennen, dat al ras velen, door te hooge prijzen afgeschrikt, van het aanschaffen van zoodanige woordenboeken afzien. Het ligt niet in den aard van ons bestek in een naauwgezet onderzoek te treden van het werk. Het gebruik daarvan kan alleen deszelfs nut doen kennen. Wij bepalen ons dan ook uitsluitend het doel op te geven, hetwelk de heer MARTIN, door het zamenstellen van dit woordenboek beoogde, als: aanvulling der andere woordenboeken, door het opnemen van een aantal daarin niet opgenomene woorden; opgave van geslacht en vorming des meervouds der zelfstandige naamwoorden; vervoeging der werkwoorden in het algemeen; volledige opgave van de eigenlijke en oneigenlijke beteekenissen der woorden, door voorbeelden gestaafd, en opneming van uitheemsche, regtsgeleerde en zoogenaamde technieke of kunst-termen. De in het werk voorkomende spraakleer, en verzameling der meest in gebruik zijnde synoniemen vermeerderen het nut van het werk, en kunnen, naar het ons toeschijnt, niet anders strekken dan hetzelve een grooter debiet, waarop het aanspraak mag maken, te doen verwerven. Sierlijkheid van druk en fraai papier veraangenamen deszelfs gebruik, waartoe ook bovendien veel toebrengt het in éénen band inbinden daarvan. Wij kunnen het werk alzoo gerustelijk aan het publiek aanbevelen, zoo dit al nog noodig ware, nu de eerste oplage er van reeds is uitverkocht, en de goede dunk aangaande hetzelve, door de in de nieuwe uitgave gebragte verbeteringen, niet dan vermeerderen kan.

Prijs-Courant van Effecten.

Amsterdam, den 29sten September.

		gebl.			gebl.
N. Werk. Schuld	$41\frac{3}{4}$ à $42\frac{1}{4}$	$42\frac{1}{2}$	S. Perp. rente Par.	à	
» Uitgest. dito	$\frac{13}{16}$ à $\frac{15}{16}$		» Dito Amsterd.	$48\frac{1}{2}$ à 49	$48\frac{3}{4}$
» Kans-Biljetten	$15\frac{3}{4}$ à 16	$15\frac{7}{8}$	» Obl. te Londen	29 à $29\frac{1}{2}$	
» Amort. Sijnd.	71 à $71\frac{1}{2}$	$71\frac{1}{4}$	» Uitgest. schuld	7 à $7\frac{1}{4}$	$7\frac{1}{8}$
» Dito dito	$56\frac{1}{4}$ à $56\frac{3}{4}$	$56\frac{1}{2}$	O. Obl. Ween. bank	à	
» Losrenten dito	à		» Dito	à	
» Oorlogslasten	90 à $90\frac{3}{4}$	$90\frac{1}{2}$	» Cert. *Goll. en Co.*	à	
» Schatkistbiljet.	$98\frac{3}{4}$ à $99\frac{1}{4}$	99	» Obl. Metalliek	$84\frac{1}{2}$ à $85\frac{1}{4}$	85
» Dito	$98\frac{3}{4}$ à $99\frac{1}{4}$	99	» Idem London	à	
» Dito	à		» Bank-Actien *f*	à	
» Neg. 1831 6 pCt.	$95\frac{3}{4}$ à $96\frac{1}{4}$	96	» A. *f* 100 *Roths.*	à	
» Dito 1832 5 pCt.	$80\frac{3}{4}$ à $81\frac{1}{2}$	$81\frac{1}{4}$	» Dit. *f* 250 dito	à	
» Handelmaats.	86 à $86\frac{1}{2}$	$86\frac{1}{4}$	Pruissische loten	à	
F. Inschrijving	63 à $68\frac{1}{2}$	$68\frac{1}{4}$	N. Cert. *Falconnet*	$74\frac{1}{2}$ à 75	$74\frac{3}{4}$
» Dito Certific.	à		» Dito Londen	à	
R. Obl. *Hope en Co.*	96 à $96\frac{1}{2}$	$96\frac{1}{4}$	D. Neg. Londen	à	
» Dito 1828 en 1829	$97\frac{3}{4}$ à $98\frac{1}{4}$	98	E. Geconsolideerde	$83\frac{3}{4}$ à $84\frac{1}{4}$	84
» Inschrijving	$60\frac{3}{4}$ à $61\frac{1}{4}$	$60\frac{7}{8}$	B. Neg. 1824	à	
» Dito Certificat.	à		G. Obligatien	$20\frac{1}{2}$ à $23\frac{1}{2}$	
» Ct. Hamb. Adm.	à		» Mexico	à	
» Dito Negot. 1831	$87\frac{1}{4}$ à $87\frac{3}{4}$	$87\frac{1}{2}$	P. Aand. Neg. 42 m.	à	
» Te Lond. geneg.	à		A. Aand. Neg. 3 sted.	à	

De fondsen-markt leverde heden niets bijzonders op, en de handel was zeer gering.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 2 Oct. 0 El 5 Palm 5 Duim.; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.
Den 3 dito 0 El 5 Palm 0 Duim.; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.

Op den 26sten September is te LANGENBERG, bij ELBERFELD, in den ouderdom van 34 jaren, overleden, mijne Echtgenoote *MARGARETHA VAN DAVELAAR.* — Ik geef langs dezen gebruikelijken weg aan Familie en Vrienden kennis, met verzoek van brieven van rouwbeklag te worden verschoond.

G. VAN ALPHEN DE VEER.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
AGENTSCHAP *ZUTPHEN*.
VERKOOPING.

De AGENT van het DOMEIN te *ZUTPHEN* zal, op Maandag den 8sten October 1832, des morgens ten 10 ure, ten huize van *THEODORUS VERHOEVEN*, op *den Bylandschen Waard*, in het openbaar aan de meestbiedenden ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Herwen en Aerd*, verkoopen:

Eenige perceelen RYSWAARDENHOUT, BLADRIET en EENJARIGTEENHOUT, uit de *Bylandsche*, *Lobitsche* en *Candiasche Domaniale Rijswaarden*, gelegen in de Gemeenten van *Herwen en Aerd* en *Duiven*, mitsgaders eenige POPULIEREN, staande op *het Nieuwe Waardsmanshuis*, op *den Bylandschen Waard*.

En zulks op alle zoodanige Conditien en Voorwaarden als voor de daarbij belanghebbende ter visie liggen, zoo ten Kantore van voornoemden Heer Agent als ter Secretarij der welgemelde Gemeente. Terwijl daags voor den Verkoop door den Opziener der Domeinen te *Lobith* aanwijzing zal worden gedaan en de noodige inlichting gegeven.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

---

† § † De HOOFD-ADMINISTRATIE van het Regement Hussaren No. 6, in garnizoen te *Zutphen*, zal, ingevolge bekomene autorisatie, op Zaturdag den 6den October 1832, des voormiddags ten elf ure, op den Boompjes wal, publiek aan den meestbiedende, voor gereed geld, verkoopen: een getal van DERTIEN REFORME PAARDEN, zullende des morgens van dien zelfden dag, van 9 tot 11 uur, dezelven ten voorschreven plaats kunnen bezigtigd worden.

Zutphen, den 1sten October 1832.

De Kapitein-Kwartiermeester,
J. J. VAN WEEMEN.

---

† † † De Notaris *A. J. N. GODEFROY*, residerende te *Arnhem*, berigt door deze, dat het LANDGOED *Bronbeek*, aan den straatweg tusschen *Arnhem* en *Velp*, in No. 108 dezer Courant van den 11den September ll. en vroeger breeder omschreven, waarvan de finale toewijzing zal plaats hebben in *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, den 13den October 1832, 's avonds ten 6 ure, bij inzet met de hoogen is gebragt, als volgt:

1o.	Het BUITENGOED *Bronbeek*, c. a. op	*f* 10,651.00.
2o.	De WEIDE, *de Rozendaalsche weide*, op	- 2582.00.
3o.	Beide perceelen in massa op . . .	- 14,300.00.

(In ons vorige Nommer is de laatste som abusivelijk op *f* 14,000 opgegeven.)

---

§ § § De Notaris *H. MEY METTENBRINCK*, te *Barneveld*, zal op Woensdagen den 24sten October en den 7den November 1832, 's voormiddags om elf uren, in het Logement *de Bonte Koe* aldaar, publiek op hoogen doen inzetten en verkoopen:

De kapitale BOEREN HOFSTEDE, *den Eshof*, gelegen onder *Barneveld*, aan den Hesseweg op *Amersfoort*, met al deszelfs GETIMMERTEN en ruim 65 Bunders BOUW-, DRIEST-, HOOI-, en WEIDELANDEN, HEIDE- en PLAGGEVELDEN, OPGAANDE BOOMEN, AKKERMAALS-BOSSCHEN en HEGGEN. — Verhuurd voor *f* 441 vrij geld 's jaars. — Opbrengst van 't Hakhout per jaar *f* 150.

Waartomtrent informatien te bekomen zijn ten Kantore van den voornoemden Notaris. — Brieven franco.

In Naam des Konings en het Geregt.
VERKOOPING

Ter rolle van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, van een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen de Stad, Kanton en Arrondissement *Arnhem*, op de Groote Markt, tusschen de Erven van *J. A. SLEYSTER* en *J. A. KAMPS*, bewoond door *J. J. ARNOLD*; gearresteerd bij Proces-Verbaal door den Deurwaarder *LAMMERT LAMMERS*, wonende te *Arnhem*, den 6den September 1832 opgemaakt, te *Arnhem* geregistreerd na voorafgegane kennisneming door den Heer Burgemeester der stad *Arnhem* en Griffier van het Vredegeregt van het kanton *Arnhem*, met achterlating van copij; ten verzoeke van *HENDRIKA AVELING*, Landbouwerse te *Ysseloort*, *HENDRIK AVELING*, Landbouwer te *Westervoort*, *HARMINA BARTHA VAN ZELM*, Eigenaresse te *Spanbroek*, *MARIA VAN BENTHEIM*, Winkelierse te *Doesborgh*, als Moeder en Voogdesse van hare drie minderjarige kinderen bij wijlen *BERNARDUS ANTONIUS VAN ZELM* in echt verwekt, *GEURT VAN ZELM*, grondeigenaar te *Doesborgh*, *HARMEN JAN BEL*, zonder beroep te *Doesborgh*, *HENRICA JOHANNA BEL* en haar Man *DERK JOHANNES KLAASEN*, Bakker te *Arnhem*, *WILLEMINA CASINA ROX* en haar Man *WILLEM JAN PLANCIUS*, Banket-Bakker te *Hoorn*, *HENDRIK BOVENDORP*, Landbouwer onder *Warnsveld*, *GARRETJE BOVENDORP* en haar man *HENDRIK BOUWHOF*, Landbouwer onder *Brummen*, *EVERT JAN BOVENDORP*, Landbouwer te *Halle*, *DERK BOVENDORP*, Molenaar te *Voorstonden*, *AREND BOVENDORP*, Grutter te *Zutphen*, *JOHANNA BOVENDORP* en haar man *JAN WILLEMSEN*, Landbouwer onder *Angerlo*, *AALTJEN BOVENDORP* en haar man *GARRIT HENDRIK SMIT*, Bakker te *Doesborgh*, *JENNEKEN VAN HELBERGEN*, dienstbaar te *'s Gravenhagr*, *GARDINA HENDRIKA VAN HELBERGEN*, buiten beroep, onder *Brummen*, *GERRITJE VAN HELBERGEN*, dienstbaar te *Zutphen*, *JOHANNA VAN HELBERGEN*, buiten beroep, onder *Brummen*, *GERRIT JAN VAN HELBERGEN*, Landbouwer onder *Brummen*, als Vader en Voogd van zijne drie minderjarige kinderen bij wijlen *GRIETJE BOVENDORP* in echt verwekt, *JAN MARTEN BRINK*, Landbouwer te *Nijbroek*, *MECHTELD BRINK* en haar man *GERRIT HENGEVELD*, Landbouwer, wonende te *Olst*, *AALTJE BRINK*, Landbouwerse, wonende onder *Brummen*, Weduwe van *ADAM MARTENS*, *BEREND BRINK*, buiten beroep te *Twello*, *BERENDINA TEN HOVE*, Herbergiersche te *Twello*, Weduwe van *EVERT JAN BRINK*, als Moeder en Voogdesse over de nog minderjarige *HENDRIKA BRINK*, *HENDRIK BRINK*, buiten beroep te *Zutphen*, *JAN RICHET BRINK*, *HENDERS BRINK* en *HENDRIK BRINK*, alle buiten beroep onder *Brummen*, *ANNA BRINK* en haar man *NICOLAAS PLANTEN*, Logementhouder te *Voorst*, *JENNEKEN BUITENWEERD* en haar man *GERRIT ARENDS RIENDERHOF*, Landbouwer te *Wilp* en eindelijk *JANNETJE BUITENWEERD* en haar man *DERK BREESER*, Landbouwer te *Voorst*, te zamen en ieder voor zijn aandeel geinstitueerde Erfgenamen van den Heer *JACOBUS HEYTINGH*, op den 22sten November 1831 te *Zutphen* overleden en aldaar laatstelijk buiten beroep gewoond hebbende, tot Procureur stellende Mr. *VISSCHER BOURICIUS*, te *Arnhem* in de Koningstraat F. 33 woonachtig, ten lasten van Mejufvrouw *ARNOLDINA BROUWER*, Weduwe *ANTHONY VAN DEN HAM*, zonder beroep, wonende te *Zutphen*, *MATHEUS VAN DEN HAM*, zonder beroep, wonende onder *Arnhem*, *ANTOINETTE VAN DEN HAM*, zonder beroep, wonende te *Zutphen*, *JACOBA VAN GOOR*, weduwe van den Heer *ALBERTUS VAN DEN HAM*, zonder beroep, wonende te *Arnhem*, als mede Erfgename van hare dochter *MARIA SEBILLA WILHELMINA ALBERTINA VAN DEN HAM* en *ARNOLDINA ANTONIA VAN DEN HAM*, zonder beroep, wonende te *Arnhem*, als Erfgename van haren Vader *ALBERTUS VAN DEN HAM* en van hare laatstgenoemde zuster, de eerstgenoemde voor zich zelve de overige als Erfgenamen van den genoemden *ANTHONY VAN DEN HAM*, hunlieder Vader en Grootvader.

Dit proces-verbaal van arrest is den 10den September 1832 overgeschreven ten Kantore van Hijpotheken te *Arnhem* en den 17den derzelfde maand ter Griffie van de Regbank van dat arrondissement.

De eerste lezing der memorie van lasten is bepaald op den 8sten November 1832, ter gewoner civiele rolle van de genoemde Regtbank.

In fidem,
VISSCHER BOURICIUS.

---

§ † † UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR, om dadelijk te aanvaarden, een zeer logeabel HEEREN HUIS en HOF, aan den Straatweg bij het dorp *Brummen* gelegen. Nadere informatien zijn te bekomen bij den Tolgaarder *J. K. SNIPPE*, te *Brummen*, onder Letter H., brieven franco.

---

† † † GROOTE VOCHTMATEN FABRIEK,
Van 5, 10, 20 en 50 Nederlandsche Kannen, en te kekomen bij *H. MARYNESSEN*, te *Arnhem*.

---

§ § § Een MAN van middelbaren Ouderdom, sedert lang in het vak van Onderwijs werkzaam, de Fransche, Hollandsche, Engelsche en Duitsche Talen magtig, (alsmede ook een goed gedeelte van het Italiaansch) voorzien van een Acte van Examen enz. enz., zag zich gaarne, met of voor half November als Ondermeester in een of ander Instituut, tegen een billijk salaris, geplaatst. Adres, onder de letter R., te *Ravenstein*, aan den Heer *GERNES*.

, Op den eersten October 1832, is door *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, aan den Ed. Achtb. Heer Burgemeester dier stad, ter vertaling in het Nederduitsch, vertoond: CARL NICOLAÏ, *Umgangsbuch für Gebildete des weiblichen Geslechts.* 2 *Bändchen*, 2te *Auflage*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.